

Nr 1249

Av herr Österdahl, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 129, med förslag till lag om ändring i lagen (1951:790) om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.

(Lika lydande med motion nr 1462 i Andra kammaren)

När skattskyldig övergår från den s. k. kontantprincipen till beräkning av inkomst av jordbruksfastighet enligt bokföringsmässiga grunder gäller för närvarande att avdrag får åtnjutas för värdet av samtliga djur som finns på fastigheten. I propositionen 1970: 129 föreslås att skattskyldig som övergår till bokföringsmässig redovisning inte skall få åtnjuta avdrag för värdet av andra djur än s. k. stamdjur och att övriga djur, s. k. omsättningsdjur, skall upptagas till beskattning, varvid — sedan särskild nedskrivning av lagervärdet av omsättningsdjuren ägt rum — dock beskattningen kan fördelas på fyra år genom uppskrivning av lagervärdet.

Vid redovisning av jordbruksinkomst enligt kontantmetoden medges inte avdrag för kostnaderna för den första anskaffningen av levande eller döda inventarier, s. k. nyuppsättningskostnad. Detta har varit en princip som gällt ända till de senaste åren speciellt för blandade besättningar. Det torde endast ha varit under en relativt kort tidsperiod som avdrag fått åtnjutas för nyuppsättning av exempelvis ungnöt som anskaffats uteslutande för uppfödning och försäljning. Nystartade lantbrukare har på grund av ringa eller inga taxerade inkomster under inköpsåret inte heller kunnat utnyttja rätten till avdrag enligt kontantprincipen för nyuppsättning av omsättningsdjur. Oftast har inköpen fått finansieras genom lån. Enligt förslaget skulle även i de fall då lånen ännu inte kunnat återbetalas och djuren de facto inte utgör någon reell förmögenhetstillgång dessa ändå upptas till beskattning.

De som drivit jordbruk under en följd av år har också på grund av då gällande regler varit helt uteslutna från möjligheten att erhålla avdrag vid nyuppsättning. Att nu vidta en lagändring för det fåtal lantbrukare som tidigare kunnat erhålla avdrag för s. k. omsättningsdjur men som drabbar det stora flertalet lantbrukare som inte kan utnyttja dylika avdrag kan inte vara godtagbart från rättvisesynpunkt.

Genom därav följande ekonomiska konsekvenser för dem som drabbas av de föreslagna beskattningsreglerna torde en i och för sig önskvärd övergång till ett modernare redovisningssystem med större möjligheter

till utjämningen av beskattningen mellan olika år ytterligare försvåras och försenas.

Flera remissinstanser har också haft erinringar mot de nu föreslagna reglerna. Lantbrukets skattedelegation anser exempelvis att motiv saknas för en brådstörtad ändring av den detaljfråga av bestämmelser som reglerar övergången till bokföringsmässig redovisning. Uppfattningen att man i lantbruket förr praktiskt taget arbetade enbart med besättningar av vad som nu kallas stamdjur anser delegationen vara en felaktig redovisning av sakläget. Om övergångsbestämmelserna skall ändras bör nu detta ske på alla de punkter där bestämmelserna är oklara och ger felaktigt resultat — alltså även där de skattskyldiga lider materiell orätt.

Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund, som väl torde vara de mest sakkunniga när det gäller att bedöma hur skattereglerna i praktiken verkar och hur utslagen blir olika beskattade emellan, anser det inte heller lämpligt att skapa särregler för endast en från de skattskyldigas synpunkt förment fördelaktig regel och tycker därför att översynen bör innefatta samtliga balansposter som ifrågakommer vid bokföringsmässigt jordbruk. Man pekar exempelvis på att nuvarande regler angående övergången innebär att avdrag inte får ske för ingående lager av spannmål o. d., att ingående varufordringar inte redovisas och att inte heller ingående varuskulder medtas.

Den sedan år 1968 arbetande jordbruksbeskattningskommittén har till uppgift att bl. a. överväga obligatorisk övergång till bokföringsmässig redovisning av inkomst av jordbruksfastighet. Då kommittén, enligt propositionen, har uppmärksammat problemen med bestämmandet av ingångsvärdet för djur vid övergång till bokföringsmässiga grunder och det i många sammanhang i riksdagen vid behandling av motioner yrkats avslag med hänvisning till pågående utredningar, bör ändring i fastställandet av ingångsvärdet anstå tills kommittén avlämnat sitt slutbetänkande och en samlad översyn av inkomstbeskattningen av jordbruk kan genomföras.

Med stöd av det anförda hemställer jag,

att riksdagen måtte avslå förslaget till ändring i punkt 3 av övergångsbestämmelserna till lagen (1951: 790), om ändring i KL beträffande ingångsvärde för djur, och i punkt 3 av anvisningarna till 21 § KL, beträffande återgång till kontantmetoden för tillägg av värdet för omsättningsdjur.

Stockholm den 19 maj 1970

S.-O. Österdahl (fp)